

*Katarzyna Bednarska*¹

BŁĘDY INTERFERENCYJNE SPOWODOWANE WPLYWEM INNEGO JĘZYKA OBCEGO W WYPOWIEDZIACH PISEMNYCH SŁOWEŃCÓW UCZĄCYCH SIĘ JĘZYKA POLSKIEGO

Słowa kluczowe: transfer językowy, interferencja, język polski jako obcy, L2

Streszczenie. Celem artykułu jest analiza błędów interferencyjnych spowodowanych wpływem języka drugiego (L2) i pojawiających się w wypowiedziach pisemnych Słoweńców uczących się języka polskiego jako obcego. W pierwszej części autorka przedstawia problematykę wpływu L2 na L3 i stan badań nad tym zagadnieniem. Druga część stanowi analizę błędów pojawiających się na poziomie leksykalnym, morfologicznym i składniowym. Podstawę analizy stanowi korpus 61 wypracowań napisanych przez studentów polonistyki Uniwersytetu w Lublanie.

WSTĘP

Interferencja językowa, czyli negatywny wpływ wcześniej przyswojonego języka na uczenie się języka obcego, jest zjawiskiem, którym zajmuje się wielu badaczy. Najczęściej analizują oni interferencje zachodzące między językiem ojczystym ucznia (L1) a językiem obcym (L2), jednak w ostatnim czasie coraz więcej uwagi poświęca się także wielojęzyczności i wpływowi L1 i L2 na uczenie się kolejnego języka (L3)². Konieczność prowadzenia tego typu badań podkreśla Hofman, twierdząc, że wielojęzyczność jest innym zjawiskiem niż dwujęzyczność: „A comparison of bilingual and trilingual processing suggests that these similarities and differences are both of quantitative and qualitative kind, and therefore tri-

¹ katarzyna.bednarska@uni.lodz.pl, Katedra Filologii Słowiańskiej, Wydział Filologiczny, Uniwersytet Łódzki, ul. Pomorska 171/173, 90-236 Łódź.

² Analizowane są m.in. takie problemy jak ten, czy L3 jest przyswajany łatwiej niż L2 (np. Gibson, Hufeisen, Libben 2001, Leung 2005, Na Ranong 2009) oraz czy L3 jest szybciej zapominany niż L2 (Bardovi-Harlig, Stringer 2010, Schmid 2002).

lingual competence is distinct from bilingual competence” (Hoffmann 2001, s. 1).

Od początku badań nad transferem językowym (zarówno pozytywnym, jak i negatywnym) naukowcy próbowali przeanalizować, jakie czynniki wpływają na pojawianie się tego zjawiska. Już behawiorysta Weinreich (1953, s. 144) twierdził, że języki „stawiają opór interferencji”, nie sprecyzował jednak, jak wygląda mechanizm tego zjawiska. Niektórzy, np. Thomason i Kaufman (1988) uważali, że czynniki mające wpływ na transfer w ogóle nie istnieją, podczas gdy inni, jak choćby Dulay, Burt i Krashen (1982), zauważali rolę pewnych determinant, twierdząc jednocześnie, że wpływ niektórych z nich (np. morfologii albo składni) jest znikomy.

W latach sześćdziesiątych i siedemdziesiątych XX wieku, analizując transfer językowy, zajmowano się głównie czynnikami strukturalnymi, tj. poziomem języka, bliskością językową itp., podczas gdy późniejsze badania skupiły się również na czynnikach niestructuralnych, np. na motywacji i wieku uczniów.

Kellerman (1983, s. 113) zauważył, że nie wszystko, co wydaje nam się możliwe do przeniesienia do L2, może ulec transferowi, dlatego osoby analizujące język uczniów i zajmujące się analizą kontrastywną języków, muszą mieć świadomość istnienia zarówno ograniczeń hamujących, jak i czynników rozwijających działanie transferu. Kellerman (1983, s. 117) nazywa to zjawisko *możliwością transferu* (ang. *transferability*).

Ericowi Kellermanowi zawdzięczamy także wiedzę na temat wpływu pokrewieństwa genetycznego języków na transfer językowy (Kellerman 1977, 1979, 1983). Badacz zauważył, że transfer częściej ma miejsce podczas nauki języka genetycznie zbliżonego do L1 osoby uczącej się niż podczas nauki języka bardziej oddalonego (Kellerman 1983, s. 113). Kellerman (1977, s. 95) nie ograniczył się jedynie do wpływu L1 na L2. Zaobserwował, że jeśli uczniowie znają inny język pokrewny L2, chętniej sięgają po formy charakterystyczne właśnie dla tego języka niż po struktury z L1. Prawdopodobnie dlatego w analizowanych na potrzeby niniejszego artykułu wypowiedziach doszukano się przykładów interferencji z językiem czeskim, słowackim, chorwackim/serbskim i rosyjskim.

Z kolei Odlin (1989, s. 32) zwrócił uwagę na fakt, że oprócz rzeczywistej bliskości języków ważnym czynnikiem jest subiektywne ocenianie podobieństwa przez uczniów. Jako przykład podał osoby uczące się języka angielskiego, których L1 był niderlandzki, a które pomimo pokrewieństwa L1 i L2 nie używały niektórych form, ponieważ uważały je za zbyt oczywiste. Takie postępowanie można uznać za pewnego rodzaju mechanizm obronny, gdyż uczniowie nie chcą wpaść w pułapkę podobieństwa języków.

Opisywaną przez Odliną sytuację zaobserwowano, analizując wypowiedzi słoweńskich studentów. Podobieństwo językowe ułatwia naukę na poziomie początkującym, ponieważ Słoweńcom dość łatwo jest zrozumieć polski tekst pisany,

w szczególności gdy znają jeszcze inny język słowiański. Nie mają też oni problemów ze zrozumieniem większości zasad gramatycznych itp. Bliskość polszczyzny i innych języków może być jednak pułapką, gdyż już na samym początku nauki daje o sobie znać interferencja.

Słowa te znajdują potwierdzenie w niniejszych badaniach, zaobserwowano bowiem, że błędy interferencyjne stanowią około 60% błędów popełnianych przez Słoweńców³. Można zatem stwierdzić, że nauczanie języka obcego blisko spokrewnionego z językiem studentów wymaga od nauczyciela zupełnie innego podejścia niż ma to miejsce w przypadku języków należących do różnych grup językowych.

1. GRUPA BADAWCZA I CEL BADANIA

Celem przeprowadzonych badań było uzyskanie informacji na temat transferu językowego mającego miejsce podczas nauki języka polskiego przez Słoweńców. Podstawą analizy był korpus 61 wypowiedzi pisemnych zebranych podczas zajęć polonistycznych prowadzonych na Uniwersytecie w Lublanie w latach 2010-2012.

Autorzy wypowiedzi byli studentami I, II, III i IV roku lublańskiej polonistyki i studiów zachodniosłowiańskich. Aby dowiedzieć się, jakie inne języki obce są im znane, a tym samym wykluczyć lub potwierdzić możliwość pojawienia się interferencji z L2, przeprowadzono ankietę. Wypełniło ją łącznie 60 studentów.

Wszyscy ankietowani byli osobami dorosłymi (w wieku od 19 do 30 lat), ukończyli przynajmniej szkołę średnią, a tym samym mieli czynny kontakt z językami obcymi. W kwestionariuszach zadeklarowali znajomość następujących języków:

- angielski (100% ankietowanych)
- niemiecki (55%)
- hiszpański (20%)
- słowacki (18,3%)
- chorwacki/serbski (18,3%)
- czeski (16,7%)
- francuski (15,0%)
- rosyjski (11,7%)
- włoski (10,0%)
- bułgarski (3,3%)
- węgierski (1,7%)
- szwedzki (1,7%)
- japoński (1,7%)

³ Błędy nie są oczywiście jedynym przejawem interferencji. Innymi skutkami tego zjawiska mogą być: nieużywanie struktury, nadużywanie struktury i zła interpretacja struktury (Odlin 1989:36). Niniejszy tekst traktuje jednak jedynie o błędach interferencyjnych.

Należy podkreślić, że wszyscy studenci napisali, że oprócz języka polskiego znają więcej niż jeden język obcy.

Na pytanie, *który język zna Pan/Pani najlepiej*, większość ankietowanych odpowiedziała, że angielski. Kilkanaście osób podało jednak inne języki:

Diagram 1. Znajomość języków obcych. Źródło: opracowanie własne

Respondenci zostali poproszeni o podanie czasu nauki języka, miejsca nauki oraz poziomu zaawansowania. W większości przypadków językiem, którego uczyło się najdłużej był angielski. Na drugim miejscu uplasował się język niemiecki. Ankietowani uczyli się języków obcych w szkołach, na uniwersytecie i na prywatnych kursach. Średni poziom znajomości języków obcych to B1.

Podjmując badania, których przedmiotem jest interferencja, zachodząca podczas uczenia się języka polskiego jako L3 przez Słowenów należy zastanowić się, które języki przyswojone jako drugie mogą mieć największy wpływ. Odnosząc się do wcześniej wspomnianej teorii Kellermana, można a priori stwierdzić, że transfer językowy (zarówno pozytywny, jak i negatywny) będzie najsilniej widoczny w wypowiedziach tych osób, które znają inne języki słowiańskie, a zatem słowacki, czeski, chorwacki, serbski, rosyjski i bułgarski.

2. ANALIZA BŁĘDÓW

W niniejszym artykule błędy powstałe w wyniku działania interferencji zostały podzielone ze względu na poziom języka objęty transferem. Podział ten (obok podziału ze względu na efekt, a zatem transfer pozytywny i negatywny oraz ich skutki) ma najdłuższą tradycję – był stosowany od początku badań nad transferem. W początkowych etapach analiz najwięcej uwagi poświęcano poziomowi fonetycznemu i fonologicznemu (np. Banczerowska 1975, Beebe 1980, Fisiak 1973), leksykalnemu (np. Arabski 1963, Blum i Levenston 1978) i semantycznemu (np. Kellerman 1982, Nemster i Vincenz 1972). Wraz z rozwojem glottodydaktyki zaczęto się bardziej interesować kolejnymi poziomami języka – syntaktycznym i morfologicznym (Collins 2002, Jarvis i Odlin 2000 i in.) oraz dyskursywnym i pragmatycznym (Kasper 1992, Olshtain 1983, Pavlenko 2002).

Powyższa klasyfikacja została zastosowana m.in. w jednej z najważniejszych książek poświęconych zagadnieniu transferu – w *Language Transfer* Terence'a Odlina. Oczywiście do klasyfikacji można by kilka innych typów transferu (np. niewerbalny) lub z podanych typów wydzielić kilka podtypów (np. transfer stałych związków leksykalnych), jednak na potrzeby niniejszej analizy jest to zbędne, gdyż tego typu podział pozwala na dopasowanie wszystkich znalezionych efektów transferu.

2.1. POZIOM FONETYCZNY (Z ORTOGRAFIĄ)

Interferencyjny błąd fonetyczny najczęściej wiąże się z niepoprawną artykulacją poszczególnych głosek i błędnym wymawianiem wyrazów lub z niewłaściwym akcentowaniem wyrazów. Ponieważ niniejsze badanie koncentrowało się na wypowiedziach pisemnych słoweńskich studentów, zaobserwowanie interferencji fonetycznej z L2 było niemożliwe. Można jednak przypuszczać, że analizując także wypowiedzi ustne, nie odnotowano by wielu przypadków tego typu błędów, co ma związek z faktem, że fonetyka L1 jest u większości osób dominująca⁴.

W pracach pisemnych doszukano się jednak kilku przykładów interferencyjnych błędów ortograficznych, których podłożem mogły być także różnice:

Stereotypy Słowieńca

*był taki *malienkij jak kulka*

zam. *Stereotypy Słoweńca*

z rosyjskiego, w którym *e* wymawiane jest jako [ie]

zam. *był tak maleńki jak kulka*

z rosyjskiego *маленький*, *e* wymawiane jako [ie]

⁴ Oczywiście z wyjątkiem osób bilingwalnych.

<i>na biurku jest lustro, kosmetyki i słołka</i>	zam. <i>na biurku jest lustro, kosmetyki i szczotka</i> z rosyjskiego, w którym <i>щ</i> wymawiane jest jako [e:]
<i>*niewidział wybór, musiał wrócić</i>	zam. <i>nie widział wyboru, musiał wrócić</i> z czeskiego, w którym partykuła <i>nie</i> pisana jest łącznie: <i>neviděl výběr</i>
<i>jadę nad *moře nebo w góry</i>	zam. <i>jadę nad morze lub w góry</i> z czeskiego: <i>moře</i>

2.2. POZIOM LEKSYKALNY

Otwarte podsystemy języka są bardziej narażone na transfer językowy niż podsystemy zamknięte (lub mniej otwarte), czyli im większy jest wybór, tym bardziej wzrasta prawdopodobieństwo pojawienia się transferu, a tym samym popełnienia błędu interferencyjnego (Dąbrowska, Pasieka 2006, s. 18). Poziom leksykalny jest najbardziej otwarty ze wszystkich podsystemów języka, dlatego interferencja leksykalna jest częstym zjawiskiem. W pracach pisemnych i wypowiedziach ustnych Słoweńców uczących się języka polskiego można znaleźć także przykłady błędów leksykalnych powstałych na skutek interferencji z L2:

<i>*moja dwajurodna siostra stewardesa</i>	zam. <i>moja siostra cioteczna/ kuzynka jest stewardessą</i> z rosyjskiego: <i>двоюродная сестра</i>
<i>*ja też chcę zostać tłumaczka</i>	zam. <i>ja też chcę zostać tłumaczką</i> z rosyjskiego: <i>может</i>
<i>w *kanikuly ja jadę nad morze do Chorwacji</i>	zam. <i>w wakacje jadę nad morze do Chorwacji</i> z rosyjskiego: <i>каникулы</i>
<i>*na ścianie kartinka, na oknie kwiat</i>	zam. <i>na ścianie jest obrazek, na oknie kwiat</i> z rosyjskiego: <i>картинка</i>
<i>najbardziej *skucala za słoweńskim jedzeniem</i>	zam. <i>najbardziej tęskniłam za słoweńskim jedzeniem</i> z rosyjskiego: <i>сучать</i>
<i>nigdy *neni była głodna</i>	zam. <i>nigdy nie była głodna</i> z czeskiego/słowackiego: <i>neni</i>
<i>*kdyż powstała noc</i>	zam. <i>kiedy nastala noc</i> z czeskiego: <i>když</i>
<i>kanapa *a dwa fotele</i>	zam. <i>kanapa i dwa fotele</i> z czeskiego/słowackiego: <i>a</i>
<i>Moda to *nieco co</i>	zam. <i>Moda to coś co</i> z czeskiego: <i>něco</i>
<i>jadę nad moře *nebo w góry</i>	zam. <i>jadę nad morze lub w góry</i> z czeskiego: <i>nebo</i>

<i>o tym wszystkim *mlćał</i>	zam. <i>o tym wszystkim milczal</i> ze słowackiego: <i>mlćat'</i>
<i>mamy wikend kuczą na chorwackim morzu</i>	zam. <i>mamy domek weekendowy nad chorwackim morzem</i> z serbskiego/chorwackiego: <i>kuća</i>
<i>dlatego moja *porodica jest mała</i>	zam. <i>dlatego moja rodzina jest mała</i> z serbskiego: <i>porodica</i>
<i>za stołem *prozor z zasłoną</i>	zam. <i>za stołem jest okno z zasłoną</i> z serbskiego/chorwackiego: <i>prozor</i>
<i>w nowim pokoju *obojim ściany</i>	zam. <i>w nowym pokoju pomaluję ściany</i> z serbskiego/chorwackiego: <i>obojiti</i>
<i>księżniczka, *koja była w wieży</i>	zam. <i>księżniczka, która była w wieży</i> z serbskiego/chorwackiego: <i>koji</i>
<i>wyliczone cechy są bardzo pozytywne, ale nie wszystkie są *regularne</i>	zam. <i>normalne, często spotykane</i> z angielskiego: <i>regular</i>
<i>nie lubię *spędzać pieniędzy</i>	zam. <i>nie lubię wydawać pieniędzy</i> z angielskiego: <i>spend money</i>

2.3. POZIOM MORFOLOGICZNY

Wielu językoznawców uważa, że transfer językowy na poziomie morfologicznym jest niemożliwy (por. Dulay, Burt 1974; Krashen 1983). W większości powołują się oni na autorytet Weinreicha (1953), który twierdził, że trudno jest udowodnić istnienie transferu morfologicznego, lecz nie wykluczał go.

Niektóre konstrukcje morfologiczne z pewnością są przenoszone do języka obcego rzadziej niż inne, jednak całkowite odrzucenie transferu morfologicznego jest niewłaściwe, a od czasów Weinreicha powstało wiele publikacji na jego temat.

Błędy interferencyjne związane z morfemami są najlepiej widoczne w kombinacjach językowych uwzględniających języki pokrewne, np. uczący się języka polskiego słoweńscy studenci stosunkowo często używają końcówek pochodzących z innych języków słowiańskich. Słoweńcom nie zdarza się natomiast używać słoweńskich lub polskich końcówek fleksyjnych podczas posługiwania się językiem niesłowiańskim, np. angielskim, jak również używać niesłowiańskich końcówek w polskich odmianach (np. hiszpańskich lub francuskich końcówek czasowników).

Ponieważ nie znając lub nie mogąc sobie przypomnieć odpowiedniej polskiej formy, Słoweńcy najczęściej automatycznie sięgają po konstrukcje znane im z L1, błędów, których podłożem jest interferencja z L2 jest niewiele. Z tego powodu w poniższym zestawieniu nie wprowadzono podziału na deklinację rzeczownika, przymiotnika, koniugację itp.

<i>jeszcze nie *mówju po polsku</i>	zam. <i>jeszcze nie mówię po polsku</i> z rosyjskiego: <i>не говорю</i>
<i>w wakacje *ja była w Alpach</i>	zam. <i>w wakacje byłam w Alpach</i> z rosyjskiego: <i>я была</i>
<i>*mójog dobrog przyjaciela Roka poznałam w szkole</i>	zam. <i>mojego dobrego przyjaciela Roka poznałam w szkole</i> z serbskiego/chorwackiego: <i>mójog dobrog druga</i>
<i>pojechał z *wszystkim książkama</i>	zam. <i>pojechał z wszystkimi książkami</i> z serbskiego/chorwackiego: <i>sa svim knjigama</i>
<i>ma kolczyk i na *nozi tatuaż</i>	zam. <i>ma kolczyk i na nodze tatuaż</i> z serbskiego/chorwackiego: <i>na nozi</i>
<i>moji rodzice *su pracowali</i>	zam. <i>moi rodzice pracowali</i> z serbskiego/chorwackiego: <i>su radili</i>

2.4. POZIOM SKŁADNIOWY

Możliwość występowania transferu zastanawia językoznawców nie tylko w kontekście poziomu morfologicznego, wielu badaczy twierdzi bowiem, że niemożliwy jest także transfer składniowy. W latach dziewięćdziesiątych zauważono jednak, że transfer syntaktyczny ma miejsce nawet w strukturach potencjalnie niemożliwych do przetransferowania, np. w idiomach (Odlin 1989, 1990, 1991 i in.).

W pracach pisemnych Słoweńców uczących się polszczyzny znaleziono następujące interferencyjne błędy składniowe, których podłożem był L2:

<i>*u mnie siostra i dwa bratów</i>	zam. <i>tam siostrę i dwóch braci</i> z rosyjskiego: <i>у меня сестра</i>
<i>pytał, czy *u ciebie jest czas</i>	zam. <i>pytał, czy masz czas</i> z rosyjskiego: <i>у тебя есть время</i>
<i>moja dwajurodna siostra *stewardesa</i>	zam. <i>moja siostra cioteczna jest stewardessą</i> z rosyjskiego: <i>двоюродная сестра стюардесса</i>
<i>*na ściani kartinka, na oknie kwiat</i>	zam. <i>na ścianie jest obrazek, na oknie kwiat</i> z rosyjskiego: <i>на стене картинка</i>
<i>*mnie dwadzieścia lat</i>	zam. <i>tam dwadzieścia lat</i> z rosyjskiego: <i>мне двадцать лет</i>
<i>piesek musi *da pomaga dziewczynie</i>	zam. <i>piesek musi pomóc dziewczynie</i> z serbskiego, w którym istnieje tzw. <i>da konstrukcja</i> : <i>mora da pomogne</i>
<i>niewidział *wybór, musiał wrócić</i>	zam. <i>nie widział wyboru, musiał wrócić</i> z czeskiego, w którym zaprzeczenie biernika nie ma formy dopełniacza: <i>neviděl výběr</i>

2.5. POZIOM PRAGMALINGWISTYCZNY

Transfer pragmalingwistyczny jest wpływem wywieranym na rozumienie i produkcję treści socjokulturowych w języku obcym przez pragmatyczną wiedzę ucznia na temat języków i kultur innych niż L2 (Kasper 1992, s. 207). Wpływ transferu pragmatycznego może być zarówno pozytywny, jak i negatywny. W pierwszym przypadku komunikacja przebiega bez zakłóceń, w drugim zaś osoba używająca języka obcego może zostać nieprawidłowo zrozumiana lub sama może niepoprawnie odczytać przekaz.

Ponieważ uczący się języka polskiego Słoweńcy są osobami wychowanymi w kulturze słoweńskiej i nie spędzili dużo czasu w innym otoczeniu (o co również pytano w ankiecie), trudno mówić o interferencji pragmalingwistycznej będącej wpływem kultury L2.

3. PODSUMOWANIE

W artykule zostały zanalizowane błędy, które uczący się języka polskiego Słoweńcy popełniają w wyniku transferu negatywnego z innych znanych im L2. Najwięcej tego typu pomyłek znaleziono na poziomie leksykalnym, co może wynikać z jego otwartości. Nieco mniej błędów interferencyjnych doszukano się na poziomie morfologicznym i składniowym oraz w ortografii. Należy przy tym zwrócić uwagę na fakt, że podłożem wielu innych omyłek, które z pozoru zostały spowodowane przez wpływ L1, czyli słoweńszczyzny, może być interferencja z L2, jednak powstała forma odpowiada strukturą także językowi słoweńskiemu, w wyniku czego nie można jednoznacznie określić, który język wywarł na nią wpływ. Za przykład tego typu błędu można uznać tworzenie przez Słoweńców czasu przyszłego złożonego od czasowników dokonanych, co może być interferencją zarówno z języka słoweńskiego, jak i serbskiego lub chorwackiego. Z tego powodu błędy te nie zostały opisane w niniejszym artykule.

BIBLIOGRAFIA

- Arabski J., 1968, *A Linguistic Analysis of English Composition Errors Made by Polish Students*, „Studia Anglica Posnaniensia”, nr 1, s. 71–89.
- Banczerowska M., 1975, *A Tentative Comparison of Finnish and Polish Consonant Phonemes*, w: „Glottodidactica”, nr 7, s. 21–28.
- Bardovi-Harlig K., Stringer D., 2010, *Variables in second language attrition*, w: „Studies in Second Language Acquisition”, nr 32, s. 1–45.

- Beebe L. 1980, *Sociolinguistic variation and style shifting in second language acquisition*, w: „Language Learning”, nr 30, s. 433–437.
- Blum S., Levenston E., 1978, *Universals of lexical simplification*, w: „Language Learning”, nr 28, s. 399–415.
- Cenoz J., 2001, *The effect of linguistic distance, L2 status and age on cross-linguistic influence in third language acquisition*, w: J. Cenoz, B. Hufeisen, U. Jessner (red.), *Cross-linguistic influence in third language acquisition: Psycholinguistic perspectives*, Clevedon, s. 8–20.
- Collins L., 2002, *The Roles of LI Influence and Lexical Aspect in the Acquisition of Temporal Morphology*, w: „Language Learning”, nr 52, s. 43–94.
- Dąbrowska A., Pasieka M., 2006, *Błąd językowy – niedostatek kompetencji, luka w sprawności czy niewłaściwa strategia?*, w: A. Seretny, E. Lipińska (red.), *Sprawności przede wszystkim*, Kraków, s. 15–35.
- Dewaele J., 1998, *Lexical Inventions: French Interlanguage as L2 versus L3*, w: „Applied Linguistics”, nr 19, s. 471–490.
- Dulay H., Burt M., 1974, *Errors and strategies in child second language acquisition*, w: „TESOL Quarterly”, nr 8, s. 129–136.
- Dulay H., Burt M., Krashen S., 1982, *Language Two*, New York.
- Fisiak J. 1973, *The Polish–English Contrastive Project*, w: „Papers and Studies in Contrastive Linguistics”, nr 1, s. 7–13.
- Gibson M., Hufeisen B., Libben G., 2001, *Learners of German as an L3 and their production of German prepositional verbs*, w: J. Cenoz, B. Hufeisen, U. Jessner (red.), *Cross-linguistic influence in third language acquisition: Psycholinguistic perspectives*, Clevedon, s. 138–148.
- Hoffmann Ch., 2001, *Towards a description of trilingual competence*, w: „International Journal of Bilingualism”, nr 5, s. 1–17.
- Jarvis S., Odlin T., 2000, *Morphological type, spatial reference, and language transfer*, w: „Studies in Second Language Acquisition”, nr 22, s. 535–556.
- Kasper G., 1992, *Pragmatic transfer*, w: „Second Language Research”, nr 8, s. 203–231.
- Kellerman E., 1977, *Towards a characterization of the strategy of transfer in second language learning*, w: „Interlanguage Studies Bulletin”, nr 2, s. 58–145.
- Kellerman E., 1979, *Transfer and non-transfer: where we are now*, w: „Studies in Second Language Acquisition”, nr 2, s. 37–57.
- Kellerman E., 1982, *Predicting Transferability from Semantic Space: An Investigation of Translation Preferences for Polysemous Words*, w: „Studia Anglica Posnaniensia”, nr 14, s. 197–219.
- Kellerman E., 1983, *Now you see it, now you don't*, w: S. Gass, L. Selinker (red.), *Language transfer in language learning*, Rowley, s. 112–134.
- Krashen S., 1983, *Newmark's "ignorance hypothesis" and current second language acquisition theory*, w: S. Gass, L. Selinker (red.), *Language Transfer in Language Learning*, Rowley.
- Leung Y., 2005, *L2 vs L3 initial state: A comparative study of the acquisition of French DPs by Vietnamese monolinguals and Chinese–English bilinguals*, w: „Bilingualism: Language and Cognition”, nr 8, s. 39–61.
- Na Ranong, S. (2009). *Investigating lexical and syntactic transfer in L3 acquisition: The case of L1 Thai – L2 English – L3 Chinese*. Ph.D. thesis, University of Essex.
- Nemster W., Vincenz I. 1972, *The Indeterminacy of Semantic Interference*, w: „Revue Roumaine de Linguistique”, nr 17, s. 99–120.
- Odlin T., 1989, *Language transfer*, Cambridge.
- Odlin T., 1990, *Word order transfer, metalinguistic awareness, and constraints on foreign language learning*, w: B. VanPatten, J.F. Lee (red.) *Second Language Acquisition/ Foreign Language Learning*, Clevedon, s. 95–117.
- Odlin T., 1991, *Irish English idioms and language transfer*, w: „English World-Wide”, nr 12, s. 175–193.
- Olshtain E., 1983, *Sociocultural competence and language transfer. The case of apology*, w: S. Gass, L. Selinker (red.) *Language transfer in language learning*, s. 232–249.

- Pavlenko A., 2002, *Bilingualism and emotions*, w: „Multilingua”, nr 21, s. 45–78.
Schmid M.S., 2002, *First language attrition, use and maintenance: The case of German Jews in Anglophone countries*, Amsterdam
Thomason S., Kaufman T., 1988, *Language contact, creolization, and genetic linguistics*, Berkeley.
Weinreich U. 1953, *Languages in contact*, Haga.

Katarzyna Bednarska

**INTERFERENCE ERRORS CAUSED BY THE INFLUENCE
OF A SECOND/ FOREIGN LANGUAGE IN THE TEXTS WRITTEN
BY SLOVENE STUDENTS OF POLISH**

Keywords: language transfer, interference, Polish as a foreign language, L2

Summary. The aim of the paper is to analyze the interference errors caused by the influence of a second language (L2) and made by Slovenes in written texts when learning Polish as a foreign language. The first part describes the theory of the influence of L2 on L3. The second part is the analysis of errors which occur on the lexical, morphological, and syntactic level of the language. The analysis was conducted on the basis of 61 essays written by the students of Polish Studies at the University of Ljubljana.